09-Mar-1999

זכרונות מהכפר רמלה

הדפים הבאים מהווים תדפיס זכרונותיו של חיים צפורין (בן שמחה בן משה-וולף בן שמרל צפורין) שנולד ב 3 לדצמבר 1883 ונפטר ב 19 לאוקטובר 1969).

תמונתו של חיים צפורין, שכתב את זכרונות ילדותו.
Picture of Haim Siporin, who wrote these memories.

קטע מכתב היד המקורי שכתב חיים צפורין ותרגומו מובא כאן.
.Part of the original manuscript which Haim wrote

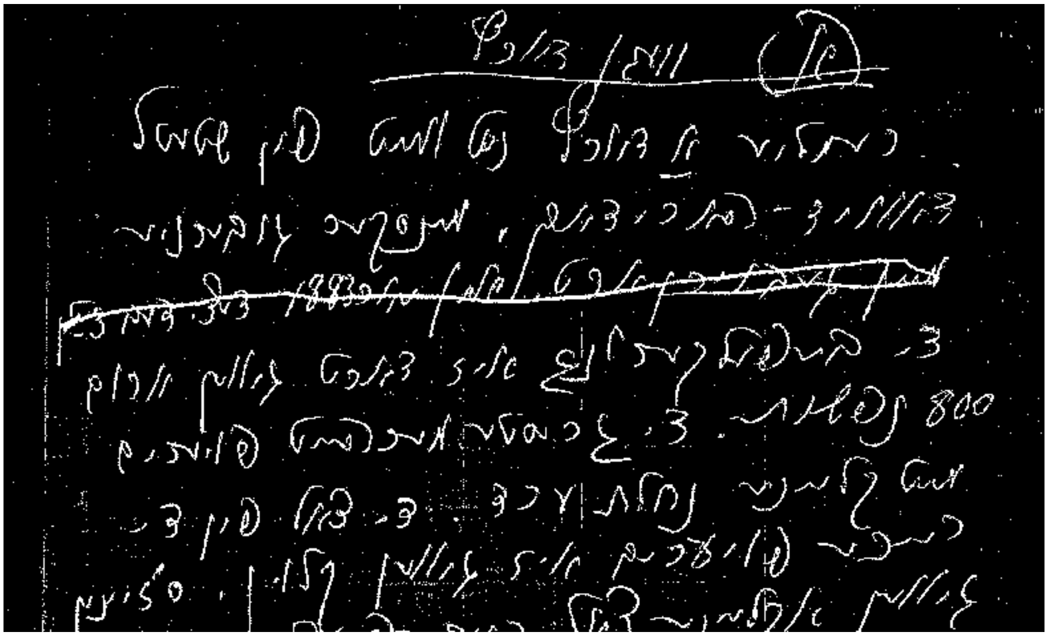

התדפיס והתרגום נעשה מתוך כתב היד, שתצלום חלק ממנו מצורף כאן, בהמשך.
את כתב היד המקורי מסר חיים צפורין למשפחה , באחד מביקוריו בישראל.
חיים צפורין היגר בנעוריו לארצות הברית מהכפר רמלה, לא רחוק מהעיירה דויד הורודוק שברוסיה הלבנה וחי תחילה בניו יורק ואח"כ בשיקגו. היה פעיל בתנועת הפועלים שם, ומקורב לסופרי אידיש בארה"ב.
המקור באידיש, שממנו תורגם מסמך זה נכתב בכתב יד לא קריא.
בתרגום לעברית ולאנגלית הייתה כוונה להצמד למקור, ולכן ייתכן שפה ושם התרגום נשמע בצורה עילגת מעט.
מסמך זה מצורף לעבודה גנאולוגית המתייחסת לצאצאיו של שמרל צפורין, שמוצאו מהעיר פינסק או סביבותיה, ואשר חי כנראה באמצע המאה ה 18.
התיאור המובא כאן הינו טריביאלי, ומתאר את ילדותו של המחבר, חיים צפורין.

חיים צפורין הינו נינו של שמרל צפורין העומד בראש אילן משפחה זו. (משפחת צפורין).
איסוף האינפורמציה הגנאולוגית למשפחה זו, והתרגום של מסמך זה נעשו על ידי משה בן אלעזר בן יעקב בן שמחה בן משה-וולף בן שמרל צפורין.

להלן פרטיו של מלקט האינפורמציה הגנאולוגית, מעודכנים לשנת 1999 ותמונה משנים קודמות:

These are details for the collector of the Genealogical information, update to year 1999, and his picture, of some years ago:
Ziporen Moshe
Remez 5 St. Ramat-Gan 52325
Phone: 972-3-6766652

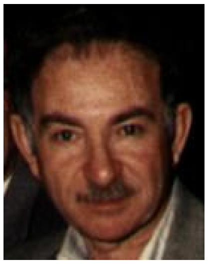

Yiddish יידיש

***** ***** ***** ***** ***** ***** *****

וועגן דארף

רעמלע, א דארף ניט ווייט פון שטעטל דאויד-הורודוק, מינסקער גובערניע. די בעפעלקערונג דארט גיוועון ארום 800 נפשות, די גרעסטע מערהייט פויערים מיט קליינע נחלת ערד. די צאל פון די רייכע פויערים איז גיוועון קליין. ס'זיינען גיוועו אקליינע צאל רייכע פריצים האבן געהאט גרויסע מאיונטעקס, פלעגן זיי דינען די ארעמע פויערים צו בעארבעטן זייערע גערטנער, סעדער און פעלדער. געוויסע פריצים פלעגן פארדינגען די אידן גערטנער פעלדער און אויך סעדער. די אידן פלגן אלייך בעארבעטן און אויך דינגען די פויערים און פויערטע פארן טאג צו בעארבעטן די פעלדער און גערטנער.
אין דארף האבן גוואוינט ארום 15 ביז 20 פאמיליעס, 3 שניידערס פאר פויערן און פריצים, 2 שמידן, 1 סטאלאר, 1 הויז בויער. 4 האבן זיך אפגעגעבן מיט לאנד ווערטשאפט.
די אידן פלעגן דינגען די ערד אפן נאמען?
די באבע, אונזער פאטערס מוטער האט געהייסן חיה. זי איז געשטארבן יונג. זיי האבן געהאט 5 זין, שמערל, שמחה, פנחס, שלומה און איינער וועלכן מהאט אלס קינד געכאפט (און מהאט אין יענער יארן אזיי געטאן) און אוועקגעגעבן אלעס ניקולייסקען סאלדאט, און 3 טעכטער ראשיטקע, שאשע און העניע.

ווען די באבע איז געשטארבן האט ער געהייראט צו דער שטיף באבע שרה, און געלעבט מיט איר ביז דערעלטער. האט זיי געלאזן? ווען דער זיידע איז קריינק געווארן האט מען אוועק געפירט קיין דרעבסק צום פעטער שלומה. ער איז דארט געשטארבן צו 93 יאר אלט.
דער זיידע האט געהאט גרויסן גארטען און אשטוב וואו ער האט געוווינט און געהאט דעם חדר פאר די אידישע קינדער פון דארף. ארום דער גארטן און הויז זיינען געווען די פריצישע הויפן און סעדער. אין די ווינטערדיקע און זומערדיקע שלעכטע וועטערן פלעגן מיר דארפן געהן אין חדר (חודר) דורך געוויסע סעדער פון די פריצים. ווען איך האב אנגעפאנגען לערנען ביים זיידן בין איך אלט געווען 5 יאר. איך האב ביי עם געלערנט צו זמנים. איין מאל האט פאסיירט א סצענע וואס איך קען ניט פארגעסן. ס'איז געווען מיטאג צייט, די קינדער האבן זיך געשפילט, און דער פויער וואס האט געאקערט איז זיך אוועק אונטער א בוים אפצוועסן זיין מאלצייט און געגעבן זיין פערד עסן, האט אים געלאזן איינגעשפאנען אין דער באראנע וועלכע האט אזעלכע ציין צו מאכן די צואקערטע ערד בעסער פארן פארזייען. בין איך צוגעגאנגען צום פערד גענומען די לייצעס מין בייטש זיך אוועק גזעצט אויף דעם. און דער פערד האט זיך דערשראקן און געלאפן ווילד מיט מיר איבערן גרויסן גארטן. איך בין ארונטער געפאלן א צושלאגענער און דערשראקענער. מיין שטיף באבע שרה האט מיר ארום געוואשן און גלייך געשיקט אהיים. איך בין שוין ניט געגאנגען לערנען א פאר טעג.
בין איך געגאנגען צו אנדערע מלמדים וועלכע די אידן פון דארף פלעגן דינגען אפן זמן. פלעגן לערנען אין אונזער הויז און אויך אין אנדערע הייזער וועמעס קינדר פלעגן לערנען. דער מלמד האט געקריגן א בעשטימטע סומע פארן זמן און עסן בעשטימטע צייט בא די בעלי בתים פון דארף וועמענס קינדער פלעגן זיך לערנען בא אים.
אנגעפאנגען לערנען צו 5 יאר און געענדיקט צו 12 יאר.
אונזער פאטער שמחה ווען ער האט חתונה געהאט צו אונזער מוטער שיינדל פרידמן, זי איז געווען א יתומה. איר עלטערן זיינען געשטארבן ווען זי איז נאך גיווען גאר יונג. האט אונזער פאטער איבער גענומען די קריטשמע פונם זיידן, וויל דער זיידע האט ניט געקענט מער מיט דעם זיך אפגעבן. האט אונזער מוטער איבערגענומען די פירונג פון די קרעטשמע און פון די גערטנער. ווען די קינדר זיינען אונטערגעוואקסן האבן זיי איר אין דעם ארויסגעהאלפן און נאך דעם איבערגענומען אין גאנצן.
דער פאטער אונזער האט זיך אפגעגעבן מיט האנדלען, הויפטזאכליך מיט אקסן צוזאמען מיט זיין ברודער שמערל וועלכער האט זיך בעזעצט אין דאוויד הארادוק נטך זיין חתונה. זיי זיינען געווען שותפים פאר לאנגע יארן ביז אונזער פאטער האט בעקומען א ערענסטע קרעיינק און געמוזט אויפגעבן און ניט געקענט מער אנגעהן מיטן האנדל ביז זיין טויט אים יאר 1981 אין חודש 27_טן אב.
אונזער מוטער שיינדל איז געשטארבן מיט א יאהר פריער דעם 4_טן אייר 1980.
די מאמע איז געשטאבן נאך א לאנגע קריינק. דער דאקטור פון שטאט שערשעווסקי איז געווען איינמאל אין דארף, ער ניט געקענט היילן איר קריינק. געשטארבן איז זי אין יאהר 1890 דעם 4_טן אייר. זי איז באערדיקט געווארן אפן הארادאקער בית עולם.
נאך דעם מאמעס טויט האט אונזער פאטער ניט געקענט לעבן אן איר, ער איז קראנק געווארן, געלעגן עטלאכע וואכן אין שטאט בא אונזער שוועסטער העניע און געשטארבן דעם 27_טן אב 1891.
אזוי ווי איך געווען אין דארף די צייט וואס ער איז געווען קריינק, דערוויסענדיק אז ע איז געשטארבן דורך א פויער וועלכער איז געקומען צוריק פון שטאט האב איך גלייך געלאזן געהן צו פוס אין שטאט צו דער לוויה. זייענדיק שוין אין שטאט בעגעגן איך דעם פעטער ראובן וועלוול מיט זיין זון אהרון צוריק פארן פון דער לוויה אהיים אין דארף. האבן זיי מיר גענומען אויף זייער פור צוריק אהיים.
מיר זיינען איבערגעבליבן אליין אין דער גרויסער הויז און קרעטשמע 3 קינדער: אסתר רייזל 12 יאהר, מיניע 10 חיים 8.
אסתר און מיניע זיינען אין א קורצער צייט ארום אוועק אין שטאט צו זוכן שטעלעס צו קענען מאכן א לעבן......געזאגט קדיש 2 יאהר פאר ביידן.
מיין שוועסטר אסתר-רייזל? און מיניע זיינען אוועק געפארן אין שטאט און געקראגן שטעלעס. אין א קורצע צייט ארום אסתר איז אוועקגעפארן אין קייעו (קייב) ווא זיי איז געווען אייניקע יאר ביז זי איז געקומען אהיים און האט חתונה געהאט.
איך בין פארבליבן בא מיין עלטער ברודער יעקב גלייך ווי ער האט זיך ארייגעקליבן אין אונזער הויז און פעשע איז צו מיר גיווען ווי א מאמע.
איך פלעג אויך איר העלפן אין אלעס אין הויז מיט די קינדער און סיי אין דער בעלי-בתישקייט אדער ווערטשאפט פון הויף און פעלד. קיין בעזונדער צייט פאר שפילן האב איך ניט געהאט. אויסער שבת און

יו"ט פלעגן מיר פאברייננגען אין פארשיידענע שפילערייען ווען מיר זיינען נאך קינדער געווען און אויך ווען מ'איז שוין גווען אויסגעוואקסן. פארברייננגען מערסטנס אין די סעדער און פעלדער.
...... מיר זיינען גיווען די עלסטע יידישע משפחה פון דארף. דער זיידע משה וולף, דעם טאטנס טאטע, איז גיווען אין דארף. איך וויס ניט צו ער איז געבורן דארט גיווען, נאר האט אויסגעהאדעוועט אלע זיינע קינדער, מיינע פעטערס און מומעס, אין דעם דארף.
.... די פויערים זיינען אלע יארן גיווען זייער פריינטליך צו אידן און ספעציעל צו אונז, דער טאטע איז גיווען א קלוגער איד, ער פלעגט זיי געבן עייצות און אויסגלייכן זייערע צוויטיגקייטן און זייערע ווירטשאפטן. ספעציאל ווען זיי פלעגן דארפן צו טיילן זייער נחלה צווישן די ילדים? ווען דער פאטער זייערע איז געשטארבן.
די מאמע פלעגט ספעציעל העלפן די ארימע פויערים, ווען ס'פלעגט זיי פעלן ווינטער צו עסן. אמאל פלעגט זי דאס קריגן צוריק פון זיי מיט ארבעט אין גארטן אדער זי פלעגט זיי שיינקן. זיי האבן זי זייער ליב געהאט.

כאן הסתיים המקור באידיש של הרשימות אשר כתבן חיים בן שמחה בן משה וולף בן שמרל צפורין.

עברית Hebrew

****** ****** ****** ******* ****** ****** ******

זכרונות מהכפר

רמלה, (קרי: REMLE וברוסית: REMEL) , כפר לא רחוק מהעיירה דויד-הורודוק שבפלך מינסק. (למעשה, העיירה היתה קרובה יותר לפינסק מאשר למינסק – המתרגם).
גודל האוכלוסיה שם היה בערך 800 נפשות, רובם הגדול איכרים בעלי חלקות אדמה קטנות. מספרם של האיכרים האמידים היה קטן. היה מספר קטן של איכרים עשירים בעלי אחוזות. אלו נהגו לשכור את האיכרים העניים לעבד את גניהם, מטעיהם ושדותיהם. "פריצים" מסויימים היו מחכירים ליהודים את גניהם, שדותיהם ומטעיהם. היהודים היו מעבדים בעצמם וכמו כן היו חוכרים איכרים ואיכרות בשכר יומי לעבד את השדות והגנים.
בכפר התגוררו בערך 15-20 משפחות (יהודיות-המתרגם), 3 חייטים לשרות האיכרים וה"פריצים" 2 נפחים, נגר אחד ובנאי אחד. 4 עסקו בעבודת האדמה. היהודים היו חוכרים את הקרקע לפי ....
סבתי, אם אבי נקראה חיה (אשתו של משה וולף צפורין). היא נפטרה צעירה. היו להם 5 בנים: שמערל, שמחה, פנחס, שלמה ואחד נוסף אשר בהיותו נער נחטף לצבא הצאר ניקולאי (כך נהגו לעשות בימים ההם).
כן היו להם 3 בנות: ראשיטקה, שושה והניה.
כאשר הסבתא מתה- נשא (הסבא - המתרגם) את סבתנו החורגת שרה, וחי עמה עד עת זקנה.......... והסבא חלה, והסיעוהו לכפר דרעבסק (Drebsk), אל דודי שלמה (שלמה פישמן - המתרגם), שם חי עד יום מותו בגיל 93.
לסבא היה גן גדול ובית שבו גר ובו היה "חדר" לילדי היהודים שבכפר. סביבות לגן ולבית היו חצרות ה פריצים" ומטעיהם. במזגי האוויר הקשים הן בחורף והן בקיץ – היינו חייבים ללכת ל"חדר" דרך מטעים מסויימים של הפריצים. כאשר אנכי התחלתי ללמוד אצל סבי – היה גילי 5 שנים. למדתי אצלו ב "זמנים". פעם קרה ארוע שאינני יכול לשכחו. היה זה באביב כאשר חורשים את האדמה להכנתה לזריעה. היה זה בזמן הצהרים, הילדים שחקו והאכר אשר חרש – הלך והתיישב מתחת לעץ, השאיר את סוסו רתום למשדדה (שהיתה בעלת שניים מיוחדות שתפקידן לעבד את האדמה דק לפני הזריעה) על מנת שיוכל לסעוד את ארוחת הצהרים ולתת מזון לסוסו. התקרבתי לסוס והסוס נבהל והחל לרוץ בפראות עמי, מעל לגינות הגדולות. נפלתי מוכה ומבוהל וסבתי החורגת שרה רחצתני ומייד לקחתני הביתה. לאחר מכן ימים מספר לא הלכתי ללמוד.

לאחר מכן הלכתי ללמוד אצל מלמדים אחרים אשר נשכרו על ידי יהודי הכפר לפרק זמן קצוב. היינו לומדים בביתנו וכן בבתים אחרים אשר גם ילדיהם נזקקו ללמוד. המלמד היה מקבל סכום קבוע עבור

ה"זמן" (תקופת הלימוד – המתרגם), וכן היה סועד זמן קצוב אצל בעלי הבתים אשר ילדיהם למדו אצלו.
הלימודים החלו בגיל 5 והסתיימו בגיל 12.
אבינו שמחה, כאשר נישא לאמנו שיינדל פרידמן, הייתה אמנו באותו הזמן יתומה. הוריה נפטרו כאשר היא הייתה צעירה ביותר.
אבינו קבל על עצמו את ניהול בית המרזח מידי סבנו, מכיוון שסבנו לא יכול היה יותר לעסוק בניהולו.
אמנו קבלה על עצמה את ניהול בית המרזח ועיבוד הגנות. כאשר הילדים גדלו (ילדי שמחה צפורין – המתרגם), החלו לעזור לה ומאוחר יותר קבלו על עצמם לחלוטין את הניהול.
אבינו עסק במסחר, בעיקר בסחר בבהמות יחד עם אחיו שמרל אשר לאחר נישואיו עבר לעיירה דויד הורודוק. הם היו שותפים למשך שנים ארוכות עד אשר אבינו חלה במחלתו הקשה ולא יכול היה יותר לעסוק במסחר, כך עד מותו ב 27 לחודש אב 1891.
אמנו שיינדל נפטרה כשנה לפניו ב 4 לאייר בשנת 1890. אמנו נפטרה לאחר מחלה ארוכה. רופא העיר ד"ר שרשבסקי היה פעם בכפר. הוא לא היה מסוגל לרפאה ממחלתה. היא נפטרה ב 4 לאייר שנת 1890. היא קבורה בבית העלמין של דויד הורודוק.
אחרי מות אמנו לא יכול היה אבינו לחיות יותר בלעדיה. הוא חלה, שכב שבועות מספר אצל אחותנו הניה ומת ב 27 באב 1891.
היות ובעת שחלה אבי שהיתי אנוכי בכפר, בהוודע לי, באמצעות אחד האיכרים על פטירת אבי – מיהרתי רגלית אל העיר (כנראה הכוונה לדוידהורודוק-המתרגם), ללוויה. בהיותי בעיר, פגשתי את הדוד ראובן וועלוול יחד עם בנו אהרון בשובם מהלוויה חזרה לכפר. הנ"ל החזירוני בעגלתם חזרה הביתה.
נשארנו לבד בבית הגדול ובבית המרזח 3 ילדים: אסתר-רייזל (בת 12), מיניע (בת 10) וחיים (בן 8).
תוך זמן קצר עקרו אסתר ומיניע לעיר לחפש עבודה לקיים את עצמן.
על שניהם (האב שמחה והאם שיינדל –המתרגם) אמרתי קדיש במשך שנתיים.
אחיותיי אסתר ומיניע נסעו העירה ומצאו עבודה. תוך זמן קצר נסעה אסתר לקייב, מקום ששהתה בו מספר שנים עד שלבסוף חזרה הביתה והתחתנה. אנוכי נשארתי אצל אחי הגדול ממני, יעקב, אשר עקר לביתנו ופעשע (פעשע קורובוצקה, אשת יעקב הנ"ל, שהיא גם סבתי – המתרגם) הייתה לי כאם.
עזרתי לה בכל – בעבודות הבית, בעבודה עם הילדים ובעבודה בחצר ובגן. זמן נפרד למשחקים לא היה לי. פרט לערב שבת ויו"ט היינו מבלים במשחקים שונים בהיותנו ילדים וגם כאשר בגרנו מעט. בילינו בעקר בגנים ובשדות.
היינו המשפחה היהודית הוותיקה שבכפר. הסבא משה וולף, אביו של אבי, היה בכפר. אינני יודע באם הוא נולד שם (ציטטה זו מחוקה במקור –המתרגם). אולם הוא גידל את כל ילדיו, דודי ודודותיי, בכפר זה.
...... האיכרים היו בכל השנים ידידותיים אל היהודים, בפרט אלינו. אבי היה יהודי פקח. הוא היה נותן להם עצות, מיישב את חילוקי דעותיהם ויועץ להם בניהול עסקיהם. במיוחד כאשר נזקקו לחלק את נחלתם בין ילדיהם, כאשר אביהם נפטר.
אמי עזרה במיוחד לעניים שבין האיכרים, כאשר בחורף חסר להם מזון. לעיתים גמלו לה אלו בעבודה בשדה ובגן, או שהיא................ הם אהבו אותה מאוד מאוד.

כאן הסתיימו הרשימות שנכתבו על ידי חיים בן שמחה בן משה-וולף בן שמרל צפורין
ואשר מסרן לי דודי שמריהו בן יעקב צפורן

English אנגלית

****** ******* ******** ******* ***** *

Memories from the village Remle. (relating to the end of the 19'th centuary).

This is a printout of some memories written by Haim Siporin (b. 1883 d. 1969) son of Simha son of Moshe-Volf, son of Shmerl Siporin.
The translation of the manuscript into Hebrew and English followed the preparation of a Family Tree for the descendants of Shmerl Siporin (Ciporin, Tsiporin or Cyporin are synonyms with Siporin).
The following printout is a translation from the original manuscript, written in Yiddish, delivered by Haim Siporin to his family in Israel during Haim's visit to Israel with his wife Zenya.
(For a partial picture of the manuscript -look above).
Haim is the son of Simha son of Moshe Volf son of Shmerl Siporin.
Haim was born in a small village in Belarus, called "Remle", close to a bigger "shtetle" called David Horodok. He immigrated to USA and settled first in New York, then moved to Chicago. He was active in the leftist movement in USA and very close to the Yiddish writers.
Haim belongs to the 4'Th generation beginning with Shmerl Siporin at the root of our family tree.
The information was gathered, translated into English and data entered into some computerized programs by Moshe Ziporen (Siporin), son of Elazar, son of Yaakov, son of Simha, son of Moshe Volf, son of Shmerl Siporin.
My current address, as valid to Mar. 1999 is:
Moshe Siporen, 11 Hamaavak St. Israel 53523
Phone: 972-3-5739197

Following the English translation of the manuscript:

******* ****** ******

About the Village

Remle, a village not far from the "Shtettle" David Horodok, count of Minsk. (closer to Pinsk than to Minsk – M.Ziporen). The population there was about 800 persons, the majority were farmers with small plots
The amount of rich farmers was very small. There were few rich farmers who owned big fortunes. They used to lend their farms to the poor farmers in order to cultivate their gardens, orchards and fields. Certain land lords ("Prizim" in Hebrew and Yiddish) used to let out land to the Jews. The Jewish inhabitants worked the land themselves but also hired some farmers, both men and women, on the basis of a daily salary, to cultivate the fields and gardens.
About 15 to 20 (Jewish) families lived in the village, 3 tailors serving the (gentile) farmers and the "Prizim" (big landlords), 2 blacksmiths, a carpenter and a mason. 4 of them were involved in agriculture. The Jews used to rent the land by ....
The grandmother, our father's mother, was called Chaya. She died young. They had 5 sons:
SHMERL, SIMHA, PINCHAS, SHLOMO and one more, who was kidnapped as a child (as they used to do in those times) and sent to serve in the army of the Tsar (Russian emperor). They also had 3 daughters: ROSHITKE, SHOSHE and HENYE.
After our grandmother's death, our grandfather took another wife, SARA, and lived with her till his old age. It happened that our grandfather was sick and was taken to Drebsk, to our uncle Shlomo. He died there at the age of 93.

Our grandfather had a big garden and a house where he lived and where he had the "HEDER" for the Jewish boys of the village. ("HEDER" – in Yiddish, a school room for the young boys). Surrounding the garden and home were the courts and gardens of the Prizim. In the bad summer and winter weather we had to go to the HEDER through the fields of the Prizim. When I started studying at my grandfather's (HEDER), I was 5 years old. I studied there by "ZMANIM". (times in Yiddish and Hebrew). Once something happened that I shall never forget:
It was in the spring when the earth is cultivated and prepared to be sown. It was midday, the boys were playing and the (gentile) farmer, who cultivated the earth, sat down under a tree to eat his meal and to give food to his horse. He left his horse tied to the harrow, a device with iron prongs, used to improve the ploughed earth before sowing .
I approached the horse, took the reins and the whip and sat myself on its back. The horse became frightened and started running wildly with me on it's back – through the big gardens. I fell down beaten and frightened. My step-grand mother, Sara, washed me and sent me strait home. Following this event I did not go to HEDER for several days!.
Then, I went to study with other "MELAMDIM" (Jewish teachers in those days), whom the Jewish inhabitants of the village hired for a certain length of time. We used to study at our home and also at other families' homes.
The "Melamed" (the Jewish teacher) got a certain sum of money from the parents of the children for the period of the studies, and used to eat his meals with the parents of his pupils in the village. We used to begin the studies at the age of 5 years and conclude them at the age of 12.

Our father SIMHA, when he married our mother SHEINDL FRIEDMAN – she was already at that time an orphan. Her parents had died when she was very young.
Our father received from our grand father the "KRETCHME" (a "pub" to serve mostly the gentile inhabitants of the village), because he (our grand father) could no more run it. Our mother took upon herself the running of the "KRETCHME" and the cultivating the gardens. When the children grew up they helped her and later on – they freed her from the burden of this work. (free translation).
Our father, together with his brother SHMERL, Who settled in DAVID – HORODOK after his marriage, occupied himself with merchandise, mostly oxen. They were partners for a long time until our father got a severe sickness and had to stop his work till his death in 27 of month AV (a Jewish month) 1891.

Our mother SHEINDLE died on the 4'Th of month IYAR 1890. Our mother died as a result of a long illness. The doctor Sharashevski from the town, was once in the village, but he couldn't cure her illness. She died on the 4'Th of IYAR 1890. She was buried in the cemetry of DAVID – HORODOK. After the death of our mother – our father could not live without her, he got sick, lay in bed for several weeks in the city (DAVID – HORODOK) at our sister HENYE and died on the 27'st of month AV 1981.
As I was in the village at the time he was sick – getting the message that he was already dead, through a farmer who came back from the city – I immediately started walking to the city toparticipate at the funeral. Being already in the city, I met my Uncle Reuven Velvl and his son Aharon coming back home to the village, from the funeral. They took me on their wagon back home to the village.
We were left 3 children, in the big house and the "KRETCHME" in the village:
Ester-Reizl (12 years),Minye (10 years) and Haim (8 years).

After a short period, Ester and Minye left the village for the city to seek some job in order to earn a living…………………….. said KADISH 2 years for both.
My sisters Ester Reizl and Minye went to the city and got some jobs. After a short time, Ester went to Kiev where she lived for some years, till she came home and got married. I stayed with my older brother Yaakov, just as he moved to our house, and Peshe (Yaakov's wife) was as a mother to me.
I used to help her with all kinds of work: Looking after the children, the household chores and working in the yard and in the fields. I had no spare time to play.
Except for Shabat and Yom Tov when we were little boys and even when we grew up – we used to spend out time playing various games. We mostly spent our time in gardens and fields.
We have been the oldest family in the village. Our grandfather Moshe Volf (our father's father) was living in the village. (Remle). I do not know weather he was born there (this last citation is erase in the Yiddish original –M. Ziporen). But, he did rise up his children (my uncles and aunts) in this village.
The farmers have been through all these years very friendly toward the Jewish inhabitants, Especially were they friendly to us. My father was a clever Jew. He used to advise the farmers and settle disagreements. Especially in case of death of someone when a need to share the deceased lot among his inheritants. (free translation –M.Ziporen).
Especially did our mother help the poor farmers when they missed food at wintertime. From time to time they rewarded her, by working at our garden. They loved her very much.

***** ******** ******

This is the end of the listings written by Haim Ziporen (Son of Simha) and which were delivered to me by my uncle Shmaryahu (Shmerl) Siporin (Ziporen).